מכאן לעולין שאין מבטלין זה את זה. וא"ת מיפוק ליה משום דאין מצות מבטלות זו את זו כדאמרינן בערבי פסחים (דף קטו.) גבי הלל שהיה כורך פסח ומצה ומרור וכן בפ' התערובות (זבחים עט.) פליג ר' אלעזר אר' שמעון בן לקיש בהיא דפיגול ונותר וטמא שבללן וקאמר שאין מבטלין זה את זה ומייתי ראייה מדהלל ושמא לגבי אכילה שאני: **ורבי** יהודה סבר מכאן למין במינו שאינו בטל. וא"ת היכי מסיק רבי יוחנן דטעמא דרבי יהודה מהא קרא הא מסקינן בפרק אותו ואת בנו (חולין עט.) דרבי יהודה פסוקי מפסקא ליה אי חושבין לזרע האב או לא ומאן דאמר חושבין לזרע האב [6] לא בעי אותו לחלק דמסקינן התם לחגיגה דלא מייתר ליה אותו קסבר דלחלק לא צריך קרא דסבר לה כרבי יוחנן וביומא פרק הוציאו לו (דף מז:) אמרינן רבי יאשיה ורבי יוחנן חד אמר מערבין וחד אמר אין מערבין ואמרינן תמניים דר' יאשיה דאמר מערבין דאע"ג דלא כתיב יחדו כמאן דכתיב דמי ואע"ג דדחינן אפי' תימא רבי יוחנן דאמר מערבין שאני הכא דכתיב אחת הא מסקינן התם תניא דלא כשיוויין וי"ל דגבי דרבי יוחנן סבר ולקח מדם הפר ומדם השעיר זה בפני עצמו וזה בפני עצמו ולא דרים אחת ר' יהודה אחת בשנה דרים וקסבר דמערבין וא"ת ור' יוחנן נהי דלא דרים אחת הוה לן למימר כיון דכתיב ומדם כמאן דכתיב יחדו דמי כדאשכחן בפ' שתי מדות (לקמן 5:) דדרים ר' יוחנן או מן הלאן לומר דלא אחד מניא דלא שנים מניא משום דכתיב באידך קרא ומן הלאן כמאן דכתיב יחדו דמי [7] (ויש לומר) דהתם פירש בקונטרס דדרים מדשני קרא בדיבוריה דכתיב מן הבקר ומן הלאן ומיהו [7] אין זה כל כך שיווי דלא הוה מצי למכתב ומן הבקר דתרוייהו לפרושי מן הבהמה קאתי ודמיא מן הבקר ומן הלאן [8] לדם הפר ולדם השעיר הא דכתיב וי"ו לאוקומי הכא נמי וי"ו לאוקומי וא"ת ומאן דאמר אין מערבין מנא ליה עולין ומין במינו וי"ל דנפקא להו מדכתיב דם דם כדאיתא בזבחים בפ' התערובות (דף פא. וע"ש תו' ד"ה תנאי) וא"ת בפרק הניזקין (גיטין נד:) גבי ערלה וכלאי הכרם קאמר רבי יהודה נפלו לגתי פרך ונתפצעו [9] בשוגג יעלו במזיד לא יעלו והתם מין במינו הוא ומשמע התם מדאורייתא ברובא בטיל אלא משום דקנים כדאמרינן התם וכל תרומה נמי מודה ר' יהודה דעולה באחד ומאה כדמוכח בפרק נוטל (שבת קמב.) דקאמר ר' יהודה מעלין את המדומע באחד ומאה וי"ל דדבר לא המתערב יפה בכל שהוא אבל דבר יבש בטיל שפיר ולא גרסינן בגיטין (דף נד:) נפלו לגת ונתפצעו דלא מיירי בלא ביבש והא דקאמר בחולין (דף ק.) דתמיכה אחת אוסרת כל התמיכות שהן מינה טעם המתערב כלה דמי וכפוף מסכת ביצה (דף לח:) דאמרי' מיתין בחיטין נמי נהי דלרבי יהודה לא בטיל לרבנן מבטיל בטיל בקמח מיירי שמתערב יפה וכלא דמי אבל חיטין בחיטין עצמן בטלי תדע דהא דאמר [1] חיטין ושעורין בקמח מיירי שמתערב דאי כבריתם כיון דמיבכרי לא בטלי וכענין זה מפרש ר"ת דהא דאמר ר' יוחנן בפוף מסכת ע"ז (דף עב:) [2] שתי כוסות אחד של חולין ואחד של תרומה שמזגן ונתערבו זה בזה סלק את מינו שאינו ושאינו מינו רבה עליו ומבטלו דקשיא ליה כיון דתרומה עולה בק"מ אם כן [3] מין במינו נמי יסייע לשאינו מינו לבטל התרומה אלא שמע מינה דבמינו בטיל והא דאמר רבי יוחנן התם דכל איסורים שבתורה במינן בטעם חוץ מנבלה ויין נסך ולא תשיב תרומה משום דבכולן טבל הוא ואחד טעמא לתרווייהו דמפרש התם טעמא דנבלה דכהיתירו כך איסורו דחיטה אחת פוטרת את הכרי והוא הדין תרומה בעלייתה כך איסורה ובכל דוכתי דתרומה עולה באחד ומאה בדבר יבש ומתניתין דשתי מנחות שלא נקמצו דלא מבטלי ליה שריים לטיבלא דמוקמי לקמן כר' יהודה במנחת סולת איירי שמתערב לגמרי [4] בדבר לח ולא כמאפה תנור ומחבת ומרחשת והיא דלקמן דנבילה בשחוטה בשמיומה והרב רבינו יום טוב מפלג"ו הקשה לרבינו תם מהיא דפסחים (דף כ:) דחבית של תרומה שנשברה בגת העליונה ותחתיה חולין טמאין דאמרינן התם (דף כא.) דאם נפלה למאה חולין דברי הכל תרד ותטמא אלמא אפי' דבר לח עולה באחד ומאה ונראה שכמו כן היה יכול להקשות מהיא [5] של שאור ושל חולין ושל תרומה שנפלו בעיסה דאין לח [6] ומתערב יותר ממנו ועוד [7] [8] במס' תרומות פרק אלה תרומה בתוספתא לוג יין נגלו מתוקנין דאי אפשר למבטל דהיינו החולין ליעשות כבטל דהיינו התרומה והיא דשני כוסות אחד של תרומה ואחד של חולין בחולין שאינם מתוקנין דאפשר להו ליעשות תרומה וסבר לה ר' יוחנן כתר מבטל [9] אזלי רבנן והוה ליה מין במינו והיא דפסחים (גם זה שם) לא קשיא אף למ"ד בתר בטל אזלינן דמשקים לכי מסרחי אין שם משקה עליהן ולא אפשר לה לתרומה שתיעשה חולין וא"ת וטבל במינו במשהו היכי משכחת לה הא אי אפשר למבטל דהיינו החולין שיעשו טבל וי"ל שנפל טבל טבול לתרומה בטבל שאינו טבול לתרומה דהוי מין במינו כיון דשם טבל על שניהם אי נמי טבל שראה פני הבית בטבל שלא ראה פני הבית אי נמי אפילו נפל לחולין מתוקנין ובעודה לתרומה ביד בעלים דאפשר לאיתשולי עלה והשתא דאמינן להכי איכא לאוקומי אותה דשני כוסות בחולין מתוקנין כגון דתרומה ביד בעלים והיא דפסחים בתרומה ביד כהן ועוד יש לישב [10] מי' ראשון דר"ת והיא דפסחים כר' מייא דלקמן דאית ליה לר' יהודה נבילה ושחוטה בטילות זו את זו ולהכי חשיב התם מין בשאינו מינו [11] [12] במשהו ואע"פ שהשוכין מין ומינו לענין אחד ומאה דלא סגי להו בששים אבל רבי יוחנן דלא כרבי מייא דהכי נמי מוכח לקמן דלאו כולי עלמא אית להו דר' מייא והך משנה דאין דם מבטל דם פירש בקונטרס לקמן דלרב חסדא דאזיל בתר מבטל הוא דלא כרבי מייא ואפי' לר' מיינא דאזיל בתר בטל נראה דאיכא טובא דהיכא דאין רוק מבטל רוק ואין מי רגלים מבטל מי רגלים וגבי דם ביפוי (חולין דף פז:) שנתערב בדם בהמה דא"ר יהודה אין דם מבטל דם טולה אי אפשר לזה להיות מה אפי' לר' מיינא דלא דמי לדם קדשים דאיפשר להיות בחולין כמו שפי' הקונטרס לקמן (דף כג:) דכשילין לילה אחד יצאו מקדושתן בחולין וכל שתמת דהש"ס לרב חסדא דלא כר' מייא דאמר בפרק גיד הנשה (שם ק.) מתיכה עצמה נעשית נבילה ואוסרת כל התתיכות לר' יהודה וגבי זרוע בשילה דקאמר לא נצרכה [3] לרבי יהודה דקאמר אין במינו לא בטיל וגבי ליר דקא"ר יהודה שיעורה במאתים ופריך דהא אמר ר' יהודה אין במינו לא בטיל ומשני כו' והיא דביקה דמין במינו [1] לרבי יהודה ודם תבוסה דאמר בגדה (דף עא.) דאמר אין דם מבטל דם לרבי יהודה ואפי' לר' מיינא ל"ע דנראה שם מהגר שהבאתי דלא כרבי מייא ועוד יש לישב תירוץ ר"ת שמתלגן בין לח ליבש ולא קשה [2] היא דפסחים (דף כא.) לרבי יוחנן דלאו אליבא דר"ע קאמר טבל ויין נסך ובן וכן ברייתא דתניא כוותיה [4] והשתא היא דפסחים (ג"ז שם) כרבנן דמין במינו בטיל בכל מקום והשתא איכא שלשה מחלוקת של תנאים בדבר דהא תניא כוותיה דרבי יוחנן והדתניא בפ' הנודר מן הירק (נדרים נח. ע"ש) כלל אמר ר"ש כל דבר שיש לו מתירין כו' אמרו לו הרי שביעית שאין לה מתירין ותנן השביעית אוסרת כל שהוא במינה אמר להם לא אמרו שביעית במינה אלא לביעור אבל לאכילה לא לא מצי למיפרך מטבל ויין נסך דהתם שבירא [5] כרבנן דכל איסורין בטלין אפי' מין במינו והשתא ניחא הא דתניא כותיה דתניא בתוס' דטבול יום גבי חבית שניקבה בין מפיה בין מצידיה בין משוליה טמאה רבי יהודה אומר מפיה ומשוליה טמאה מפיה מפני שמשקה מתמיד למוך ידו משוליה מפני שהמשקה גרוד על גבי ידו מן הצדדין יעלה באחד ומאה והרב רבינו יצחק תירץ הא דידיה הא דרביה בפרק התערובות (זבחים עט.) אמר רבי יהודה משום רבן גמליאל אין דם מבטל דם והיא דהניחקין (גיטין נד:) [6] ראיה והכי משני אביי בפ' התערובות (שם דף עח:) אבל קשיא דרבא דלא אליבא דר"ע אלא אליבא דר"ש דאמר דם מבטל דם ואי אפשר לומר דלא אליבא דר"ע דהא אמר בפרק הנזקין (גיטין נד:) אמר רבי יהודה משום רבן גמליאל אין דם מבטל דם והיא דהניחקין (גיטין נד:) [7] ראיה דאמר בפרק התערובות (שם דף עח:) אבל קשיא דרבא דלא אליבא דר"ע אלא אליבא דר"ש דאמר דם מבטל דם אי אפשר לומר דלא אליבא דר"ע דהא אמר בפרק הנזקין (גיטין נד:) [8] אמר רבי יהודה משום רבן גמליאל אין דם מבטל דם והיא דהניחקין (גיטין נד:) [9] ראיה דאמר בפרק התערובות (שם דף עח:) אבל קשיא דרבא דלא אליבא דר"ע אלא אליבא דר"ש דאמר דם מבטל דם אי אפשר לומר דלא אליבא דר"ע דהא אמר בפרק הנזקין (גיטין נד:) [10] ראיה דאמר בפרק התערובות (שם דף עח:) אבל קשיא דרבא דלא אליבא דר"ע אלא אליבא דר"ש דאמר דם מבטל דם אי אפשר לומר דלא אליבא דר"ע דהא אמר בפרק הנזקין (גיטין נד:) [11] ראיה דאמר בפרק התערובות (שם דף עח:) אבל קשיא דרבא דלא אליבא דר"ע אלא אליבא דר"ש דאמר דם מבטל דם אי אפשר לומר דלא אליבא דר"ע דהא אמר בפרק הנזקין (גיטין נד:) [12] ראיה דאמר בפרק התערובות (שם דף עח:) אבל קשיא דרבא דלא אליבא דר"ע אלא אליבא דר"ש דאמר דם מבטל דם אי אפשר לומר דלא אליבא דר"ע דהא אמר בפרק הנזקין (גיטין נד:)

אמר

שיטה מקובצת

[6] מכאן לעולין. עי' (תוס' זבחים דף עז ע"ב): [7] תיבות במנחת הנסים נמחק: [8] מאי הדי מין במינו הוא. שמן עבר ושמן רכה המתערב עמו ולא בטיל וא"ת מה בכך מ"מ איכא נמי סולת העבה דהוי שאינו מינו הוא בולע משמן רכה ומתבטל הוא בתוכו וי"ל דס"ד דמקשה כיון דאיירי דאיכא סולת ושמן הסולת מתערב עם השמן ואמאי בטל מין במינו הוא ומשני קסבר רבי יהודה כו' ומיהו אכתי קשה למה ליה לשנויי קסבר ר' יהודה כו' לישני הכי מי סברת סולת בלע מסולת דוקא ושמן משמן דוקא לא שמן בלע נמי סולת וסולת בלע נמי שמן ע"כ דלישנא דמהניתן נמי משמע הכי דקתני והן בולעים זו מזו משמע שהן בולעות בתערובות שמן מסולת נמי לכך נראה להר"מ דלעולם ירא המקשה דסולת עבה בלע נמי שמן הרכה ומ"מ השיב ליה מין במינו לפי שאין כל מריחא ופורתא מסולת העבה דלא בלע משמנה והלכך אותו שמן של בלילות העבה מציל על יתרון שמן הרכה המתערב בעבה לבלתי ההבטל משום דלגבי אותו שמן הוי מין במינו ואי משום הסולת העבה מ"מ אינו מתבטל מחוכו כיון שאינו לבדו ולא בא פורתא ופורתא ממנה דלא בלע משמן הבלילה ואדרי ואדרי סולת בלול הוא ומשני דארבה סילק מינו שיהו שמן העבה כמי שאינו וחשוב כאילו נשאר סולת העבה לבדו הלכך אותו סולת דהוי שאינו מינו רבה על יתרון השמן הרכה הנבלע בו ומבטלו. תו"ח:

[9] דזבחים לאו עולין ניהו דהא חד מיניה חולין (ותערב) [אבל נתערב] קומץ נדבה במנחת נסכים דקומץ נדבה נמי עולין ניהו ולא: [10] דמי ר"ל דהתם: [11] ומיהו. עי' תוס' (ומא דף נז ע"ב): [12] תרע דהא דאמר התם חיטין ושעורין בטלי דוקא בקמח: [1] ועוד תניא: [2] מין בשאינו מינו לענין משהו: [3] וההיא דביצה דמין במינו לא בטיל לר' יהודה דם תבוסה דאמר בגדה דאין: [4] כוותיה דר' יוחנן: [5] דהתם סבירא להו כרבנן: [6] התרומה ורביעי מדיין שבכוס של חולין תשעה ושבעים חלקים הרי:

מסורת הש"ס

[6] [לקמן כג. וזבחים פא. תמורה ה:]. [7] [לקמן כג: ופ"ק, ב]. [8] [ר"ש ד] נ"ל לא עולין ניהו ומבטלי אהדדי ועיי' ל"ק חולין ניהו ומבטלי. [9] אלא הייט מגיגא ולמגיגא לא בעי לו לחלק דמסקי' התם כו'. ל"ק, ו] דמי דתתם. ל"ק, ז] למדם הפר ומדם השעיר אהבלי מבכתיב וי"ו כי' ותתי' מסר כלן יעי' יומא דף נז ע"ב תוס' ד"ה מגיגא כי' דמתרלו שם, ח] אחד שונג ואחד מזיד לא יעלו. ל"ק, ט] [וע"ש תוס' ד"ה שנים, י] מינו נמי. ל"ק, כ] וכי מדבר לא. ל"ק, ל] דשאור של חולין. ל"ק, מ] מתערב. ל"ק, נ] מגיה כמסמס. ל"ק, ס] חולין והוה. ל"ק, ע] לתרוין דאמרן דר"ת דהכיתם. ל"ק, פ] לענין מאכו. ל"ק, צ] אלא לרי. ל"ק, ק] מהכיתם. ל"ק, ר] ל"ק מ"ג, ש] דידיה וכסי. ל"ק, ת] ל"ק מ"ז, א] שאם שכנים. ל"ק, ב] וכרביעית. ל"ק, ג] ומתוכה. ל"ק.

מוסף רש"י

מכאן לעולין שאין מבטלין זא"ז. ואפילו אחד מרובה על חבירו לא בטל המיעוט: [ובזבחים פא.].

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com